

Nro. 38.

**Á' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Kedden Novembernek 10-ik napján
1801-ik esztendőben.*

B é t s.

A' magát, mivólta és characterje szerént ide-
alább megnevezett hazafi, a' következő hír-
adást adta által a' kihirdettetés végett:

„Én a' folyó November 7 dikén, egy hajós
ember' segedelmivel, az én víz-ellenében fel felé
menő hajó-machinámmal, még pedig 600 mázsa-
nyi teréhvél, a' Práter mellett a' tüzjáték' helyő-
vel általellenben folyó Dunán, a' második vers-
béli fő próbát is meg tettem, és 10 minutumok
alatt 240 ölet mentem fel felé.

„A' jelen volt meg néző Commissió, az Al-
fő Auszriai Fő Kormányfőszékhez, a' Városi Kapi-
tányfőszékhez, a' Magyar és Erdély országai F. Kan-

P p

szelláriákhoz, és az itt lévő Univerzitáshoz tartozó, néhány úri személyekből állott, kik között volt több más úri és polgári személyeken kívül, *Ley Erhard* Ur is a' fő Politziai hivataltól, a' kik az én szerentsés kimenetelű próbatételemmel való megelégedéseket minyájon ki jelentvén, azt is meg vallották, hogy a' hajó így meg terhelve, erősebben ment légyen, mint tereh nélkül. —

„*Belidon Tódor*, a' Fizikának és Mekhánikának mestere.

Nagy Britanniá

London, Oktob. 10: dikán. — Egy szegény napfázamos Devonshirben nem rég két versben tett próbat, hogy magát a' vízbe ölje: hanem a' társai észre vévén, mindenkör ki vonták. Utóljára bé ment a' Tisztartó tsüribe, a' kinél lakott, és magát fel akasztotta. A' társai sem vették le. A' tisztartó arra felé menvén, már ekkör 2 óráig állott volt fűgve a' szegény ember. Kérdi a' több napfázamosoktól, hogy mi okból nem vágták légyen le a' társokat? — Én, Uram! már 2 versben vontam ki őtet a' vízből, a' midőn ő mindenkör tetétől fogva talpig öfzfe ázván, azt gondoltam, hogy azért akasztotta fel a' tsürbe magát, hogy meg szikkadjon.

Massachusetnek *Schufesbury* nevű helységében el még ma is egy *Pratt Ephraim* ember, a' ki 1687 = ben születtetett, már 40 elátendeje, hogy hull nem eszik. és 60 elztendeje hogy sem bort sem pálinkat nem iszik; a' szomszédjai látogatására még ma u. m. 114 = dik elztendejében is el jár. A maradékainak má. a' 6 = dik nemzetségit is meg látta, a' kik mind együtt 1500 lelkekre telnek. Még 105 elztendős korában újra meg akari házasonni: hanem egy 22 elztendős leán-

kátakarván el venni, ez azt mondotta néki, hogy ne tréfálkozzék.

Két drága paripákon kívül, mellyek a' Frantzia Első Konzulnak az Angliai Udvartól ajándékba adattatnak, a' felesége számára is készül itt, a' mint hallatik, egy ritka szépségű és drágaságú hintó.

Most abba fogadnak sok Londoni gavallérok, hogy a' békellégnek végső Kötése, még ezen elzendeiben nem fogna tökéletességre menni.

Frantzia Respublika.

Páris, Okt. 27. dikién. — „Az Első Konzul egy kardot készített magának, a' mely a' régi Frantzia Udvar' ritkább köveivel fog fel ékesíttetni. Az úgy nevezett *Régens*, az Európai gyémantot között a' leg nagyobb és leg drágább, mint hallatik, a' kard' markolatjának végére fog tételődni. Ez az a' kö, a' mely a' Frantzia révoluczióknak néhány elzendeje alatt Berlinben zálogba volt.

Toulonba néhány hajók érkeztek meg Egyiptomi születésű fejer népekkel: hanem úgy irnak felőlők, hogy a' széplégekre nézve a' Frantzia léányokon nem tesznek izégyent.)

A' *Mársiliai* köfalának, mellyekkel ezen várost körül fogják keríteni, fel építetésekre az eddig körülette volt erőstégek akariák fordítani. A' városnak leg magossabb részében, gránitkö oszlopra helyheztetik a' Bonaparte Kolossusi nagylágú márványkö-képt. E' mellé lesznek helyheztetve, a' hadakozás, szántásvetés, és kereskedés trímerei. Rajta ilyen irás lesz: *Bonaparténak, a' Győzedelmesnek, a' Békesség-szerzőnek, a' háládatos Mársilia.*

—————

Német Ország.

Régensburgból Okt. 28-dikán. — A' Német Birodalmi Császári Kantzelláriából ilyen nevezetes Fels. Rendelés érkezett a' Birodalomban lévő minden Császári Ministerekhez; — „

„Ö Cs. Felsége mint a' Birodalom' feje és a' Német Birodalom béli Ekklesiák' véde'mezője, telyes helybe hagyással fogadta a' Kolonai és Ministeri két Fő Papi Fejedelmi megyék' Elöljáróinak választásaikat, és soha nem vólt gondolatjában az, hogy ezen fő megyéket az ő jussaikban és ősi rendtartásaikban, a' Konstitúzióval ellenkezőlög, még szomorittsa. Annyival varatlanabb és izembe-tünőbb vólt a' Pruszsziai Udvarnak az a' lépése, a' melly szerént ennek részéről, a' Münsteri választás ellen, mind előre mind pedig az után, egész közöseséges módon való ellenmondások tétetődtek, a' melly ellenmondásban azon választásnak, úgy vélt Püspöki nevezet adattatott. A' Császári Ministerek ehhez képpelt azon legyenek, hogy az ő Követségi mulatásaiknak helyeiken a' figyelmetességet gerjeszthessék fel az iránt, hogy egy magános Német Birodalmi Rendnek ilyen önkényen való hatalmaskodásából, mi némü rosszak következhetnek: és hogy azon Káptalanoknak viszszonozott protestálásaikat a' közönséges modok szerént hirdettessék ki.“

Mind a' Császári Királyi, mind pedig a' Német Birodalmi verbuáló Komendánsok odahagyták a' *Breisgauri* vidékeket, az ólta, hogy a' Frantzia Országlószék közönséggellé tétette azt a' ki nyilalkoztatást, hogy ez a' tartomány olyan módon adatott a' *Modenai* Hertzegnék, a' mint ő ennekelőtte *Olofz* országban a' *Modenai* Hertzogséget bírta: ebben pedig nem folytatták sem

az Anfríaiak sem a' Német Birodalom béliek a' verbuáláft.

Török Birodalom,

A' Belgrádi vidékekről így írtak Október' 26-dikán: — „Egy Ta'ár Kurir azzal a' kedves híj-
rel érkezett meg a' Török Császártól ezen hónap-
nak 23-dikán a' Belgrádi Baschához, hogy már
végezetre bizonyosan oda hagyták a' Frantziák
egész Egyiptomot. Ez a' véletlen és igen ör-
vendetes híj, három napokig tartó inneplésekre
adott alkalmatosságot a' Belgrádiaknak. Minden
várról az agyuk' dörgése, mint pedig a' város-
ban az apró puskák' ropogása szünnet nélkül hir-
dették ezt az örömet Oktob. 24-dikén kezdve
még 26-dikán is. — „

A' környüállásoknak és a' zerebonának meg-
vizsgálására Belgrádba küldetet Turnatsi:, vagy
Auditor = Bascha, leg kissebb vizsgálódáft sem tett
ott, hanem tsak azt kívánta a' Jantsároktól, hogy
a' zerebona indítóji közzül a' három főbket
adják ki: hanem igen kedvelien válaszlt kapván
a' Jantsároktól, a' Bascha által a' maga úti-köl-
tségit meg fizettette, és azzal el úszott, ön-
né. —

„A' Török Császár három ló-farkú Baschá-
vá nevezett egy bizonyos Sassy-Baschát, oly
fel-tétel alatt, hogy valamely titkos expeditzi-
óra 10 ezer embereket gyűjtsön öszfe. Gyanít-
ják, hogy ez a' 10 ezer emberekből álló expedi-
tzió tsak a' Belgrádi engedetlen Jantsárok el-
len tzelez, minthogy a' Widdini Bascha Pas-
wan Oglu ellen ennyi fegyveres erő koránt is
nem lenne elégleges. — A' Belgrádból közelébről
Macedonia felé útnak indült posta, Nizza és So-
phia között fel prédáltatván, minden nálla lévő
levelek öszfe égettettek. —

„A' feljebb nevezett Turnátsi = Bascha, Belgradból egyenesen Konstantinápolyba vette útját, hogy a' környülállásoknak valóságos állapotját és a' Jantsárok' magokviseletit, a' Császár' ízei előtt maga valóságos színekkel le fejtse. — Ugy látszik, hogy a' Jantsárok magok is nem kevésbé félnek az ő erőszakoskodásaiknak kedvetlen kimenetelitől, a' melyre nézve mind a' vár erősségeinek jó karba való helyheztetéséhez kézzel = lábbal hozzá fogtak, mind pedig az eleséget szorgalmasan gyűjtik ölfze. Egyéb eránt még eddig a' tsendesség meg nem háborított.

Konstantinápolyból, Sept. 25-dikén. — „A' Császártól fogva az utolsó Török emberig, mélységes örömhöz merülve vannak itt mind ez máig mindenek, azon, hogy Egyiptom az ő régi urának kezire ismét visszakerült. Minden nap három vers béli ágvúdörgések hirdetik itt az öktől fogva ezt a' ki beszélhetetlen örömet. Ugyan ezen örömhöz celebráltatására egy drága tűzijáték is fog falun egy Császári nyári lakó helyen adattatni. — A' vigasságos történet' emlékeztetésük örökösítésül; egy pénzt is veret a' Császár. A' Gen. Hutchinson ötszinek, a' ki az Alexandriát illető Kapitulatzióról hírt hozott, 50 ezer Piastert ajándékozott. Gondolni lehet mely nagy ajándékokat fognak majd kapni Hutchinson fő vezér és a' Konstantinápolyi Követ Lord *Elgin*. — Az Alexandriából Frantzia országba elvezett sereg, valami 11 ezer emberekből állott, a' kik között 8500 valóságos Frantziák, és 250 Koptusok és egyéb Frantziákkal tartó Egyiptomi lakosok, vannak.

„Most már a' Török 6ltalom alatt lévő Jóniai Respublikában uralkodó zenebonának le tsendesítésére is figyelmetességet kezdett fordítani a'

a' Császár. Egyiptomból, 3 ezer Anglusokból és Törökökből álló fegyveres sereg vezett el ezen fel tett' tzzállal *Corfu* felé. *Zante* szigete minden igyekezettel azon volt, hogy az Anglus-védelem alá adhassa magát. Már most el utazott innét az Anglus Követ.

Orosz Birodalom.

Első Sándor Császár ő F. ge, ilyen levelet küldött a' *Moskai* Kormányozóhoz *Feldmarschall* *Grof Saltukowhoz*: — „

„ *Gróf Petrowitsch Iván!*

Úgy esett értésemre, hogy a' *Moskai* nemesség a' te példád által fel indittatván, fel tette magába, hogy egy bizonyos summát gyűjtsön össze, és azzal, az én *Moskauba* való érkezése-
semnek meg tisztelésére, némely készületeket akar tétetni (az az triumphusi kaput, 's egyéb, e' féleket építtetni). En ezt az igyekezetet, a' hozzám viseltető tisztelet' bizonyos jelének lenni meg ismerem: és én ezt valamint néked, úgy a' nemességnek is köszönöm. Azonközben szükségnek tartom egyfzersmind meg jegyezni azt is, hogy én az erre a' tzzéllra való gyűjtögetéseknek minden nemét szükség felett valónak tartom, annyi-
val is inkább, hogy már én minden ezen alkalmatossággal meg kívántató költségekre, elegendő summát rendeltem ki. Minden esetben, a' mikor csak az egygyesített erő által való törekedés valamely köz hasznú fundázióra tzzéll, a' milyen p. o. egy oskola, egy szegények', vagy betegek' háza, örvendve osztozok a' nemességgel abból a' dítsősségből, hogy egy ilyen hasznos intézetnek felállításában velle együtt munkás lehettem. Hanem az olyan épületek, a' mellyek csak

bizonyos idő pontra nézve készítettnek, 's azon dologgal, égygyütt a' melly az ő léte ekre az alkalmatosságot szolgáltatta, el is enyélznek, nem lehetnek tárgyai a' közönséges áldozat-tételeknek; mivelhogy ezek minden időben az olyan fundációk a szoktak illendőképpen fordittatni, a' mellyek a' Státusnak hasznosok lehetnek. Meggyözödve vagyok a' felől, hogy te, mivelhogy már az én gondolatomat ezen dolog felől tudod, nem mótárod el a' nemesség' hajlandóságát úgy kormányozni, hogy az ő hozzám viseltető szerezete valami olyan áldozatot tegyen, a' melly az én szívemnek kedves, és az én megkoronáztatásomnak leg ditsőségesebb lehet. — „

„Sándor.

Hasonló felséges gondolkodásmódját nyilatkoztatott ki ezen Császári Felség nem régen egy más levelében. Egy bi onyos Hertzegné Pétersburgban az adósokat illető törvények ellen panaszolózkodván ő Cs. Felségének, azt mondotta, hogy ha az a' törvény, a' mely szerént az adósok minden kötelező leveléiket ki fizetni tartoznak, és ha külömben ki fizetni nem akarják, leg utolsó jószágaiktól is meg fosztatnak, az ő férjén is béforna tölteni, úgy neki leg kisebb vagyonyja sem fogna maradni: a' mely szerentsétlen sors nék: annyival keservesebb fogna lenni, hogy a' rajta fekvő adósságoknak nagy része, gondolatlanul tétetődött, és némely vásárlott portékáknak árra, sokkal többre tétetett, mint sem a' megnyit azok érték volna. Minden ezekre nézve ő kéntelen az iránt esedezni a' Császárnak, hogy réá nézve tétetődjék valami kifogás a' törvény alól; a' mely kifogás csak egyedül a' Császár különös kegyelmessége által eshetik meg, u. m. a' ki a' törvények felett volna. — Ezen panaszló kérelemre ilyen feleletet vett ez a' fő aszfonyság a' Császártól: — „

„Hertzegné, &c — —

„Az a' leírás, mellyet Kegyelmed a' maga levelében a' férjje' környúlálásairól tészen, az én szánakozásomat egészen fel-indítja. Ha ezen kinyilatkoztatás a' Kegyelmed' megnyúgtatására valamit használhat, fogadja azt Kigyelmed úgy, mint a' maga szomorú állapotjából való részvételek valóságos jelét, és mint a' felől való nyilvánosság bizonyítgát, hogy tsupán tsak a' lehetetlenség vét határt annak a' segedelemnek, a' mellyet én a' K.med' áliapotjához mutatni kívánnék. Ha én a' törvényeknek általhágását magam magamnak meg engedem: ki fogja aktór magát kötelesnek tartani azokat bé tölteni? A' törvények felett lenni — ha szintén lehetnék is — én nem akarék; mert én semmi féle hatalmat nem ismerek igasságosnak lenni, a' mely a' törvényekből nem veszi a' maga eredetét. Sőt ellenden, én kötelesnek érzem lenni magamat arra, hogy a' törvényeknek betöltetődésekre mindenek felett vigyázzak; anuyira, hogy olyan történetekben is, a' mellyekben mások engedelmesek lehetnek, én tsak igasságos lehetek. Alszonyságodat én igasságosabbnak tartom, mint — sem hogy véllem egy értelemben ne volna az iránt, hogy nékem nem tsak azt nem lehet meg tselekednem, hogy azoknak az adósságoknak, mellyek alatt a' férjje neve találtatik, fel vétettetéseket meg akadályoztathassam: hanem még tsak azt se tehetem, hogy azok az el kötelezések, mellyekre magát az alszonyságod férjje el ajánlotta, különös meg-visgáltatás alá vétetődjenek. A' törvénynek mindenekfe nézve egyenlő meghatározottnak kell lenni: a' Váltó, Vásárló, Altal-engedő, és minden kötelező levelek, *Contractusok*, a' mellyekre az adósnak tulajdon neve oly módon fel írva van, hogy azt el nem tagadhatja, ugyan azon egy

törvénynek kötelező ereje szerént. Semmi tovább-
 bi vizgáztatásnak alája nem vettethetnek. Egyéb-
 eránt, a' K. med' férjének tehetősége ismérte-
 sebb előttem, mint sem olyan reménységgel ne-
 lehetnék, hogy ha a' maga környülállásait jobb
 rendbe vévén, jószágainak egy részit el adja,
 az által a' maga adosságait le fizetheti, 's még is
 marad azon feljül anyyija, a' mennyivel a' ma-
 ga meg szorítása nélkül meg élhet. Ez a' remén-
 ség, melly engemet a' Kegyelmed forssának meg
 jobbulása felől táplál, azt a' megelégedésemre izo-
 gáló vélekedést táplálja bennem, hogy az aszfony-
 ságod megijjedést, inkább a' nem gyanított
 történet, mint sem a' delognak valósága, okoz-
 ta, melyhez képpett ez a' meg rettenés csak ma-
 gaban is el fog oszlani, és a' törvény a' maga
 erejében meg maradván, aszfonyosságod engemet
 egélszen igazságosnak fog találni, 's következés
 képpen állandóul el fogja hinni, azt, hogy én
 meg = szűnés nélkül való jó akarója maradok — „

„Sándor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Moskauból, October 4sikénn.

A' Császárnak és Familiájának mind béjő-
 vetele Sept. 20 - dikán, mind pedig meg koronáz-
 tatása 27 - dikén, ritka Császári pompával ment
 véghez. — A' pompás béjövetelnek napján leg
 előbb 9 gyulövésekkel való jel adásra, a' fő tem-
 plombo tartozó harangok meg szollaltak — a'
 katonaság a' kirendelt helyeken sörbe állott —
 és a' fényes kíséző sereg a' városba be indult. —
 A' Császár le vett kalappal jött ló hátn; mellet-
 te *Konstantin* Nagy Hertzeg, és utánna a' többi
 Fels. Udvari és más fő kíséző személyek. Mi-
 nyájok szünetlenül köszöngettek a' tiszteletet té-
 vő temédek fokaságnak. — Az özvegy Császárné
 is a' Császár után jött egy 8 lovas és Koro-

nás hintóban. Mindenik lovát egy-egy lovaslegény vezette gyalog a' hintója előtt. A' hintója oldalai mellett egy-egy ítháló = mester és hátul 6 Kamarás = pázsik lovagoltak; upyantsak a' hintó mellett gyalogoltak 8 hajduk, 's a' hintó első és hátulso bakjainn ültek 4 Udvar. nemes fiuk (*Leibknaben*). — Hasonló pompás készülétteljött a' mostani ifjú Császárné is, azon kívül, hogyja' hintóján nem volt Korona. — Az után következtek továbbá a' több Nagy Hertzegasszonyok, hat-hat lovas hintókban, a' hozzájuk tartozó íthálómesterrel, pázsikkal, hajdukkal, etc. — az után az Udvari Fő = mesternék, Udvarimesternék Udvari = Dámák, Kamarás Kisasszonyok &c. Az egész pompás seregnek kezdői a' lovas testörzök, és bé végzői 11 postilionok voltak egy posta tisztel és a' Császár' utazó szekereivel együtt.

„A' városba való bé, érkezélt ágyuk' dörzése jelentette. A' Tapáts a' triumfális kapunál, a' nemesség egy más kapunál, a' Kormányozó pedig a' hozzá tartozókkal a' harmadik kapunál várták a' Felsőges vendégeket. Ezen kapunál megállapodtak egy kevéssé a' Császár és Konstantin Nagy Hertzeg, és az ott lévő boidogságos Szűz' képenek üdvözetet tettek. — A' Sz. Mária templománál a' sz. Synodus és a' Papság fogadták ő Felsőgeket. — A' Kathedrale templom tele volt mind két nemen lévő fő fremélyekkel, és ide a' Császár is bé ment, a' melyet 25 ágyúlvések adtak hírül. Azután elment még más két templomokba; az Archangyal templomában *Te = deum* énekeltetett a' Felsőgek' szerentsés megérkezésekért.

„A' palota felé való visszamnetele közben eleibe jöttek ő Cs. Felsőgének, az Akadémia Rektora a' tanulókkal, a' kéz = mivesek öregjei zászoló-

ikkal, és a' kereskedők. Az utzákat katonaság lepte el; a' házak drága szőnyegekkel és egyéb matériákkal voltak felékesítve, mellyek az ablakokból terítették ki. A' templomok előtt, a' hol elment a' fényes processió, a' papság a' szent képekkel és keresztekkel állott. — Az udvarban az Udvari Papsággal égygyütt a' fő Marschall várta a' Felsőgeket, a' ki itt kényeret és sőt adott által az Orosz rendtartás szerént a' Császárnak. A' palota gráditsain az arra kirendeltettek állottak. Az abba való bé-lépéfft 101 ágyúlövések adták hírül. Ezen egész nap' meg nem szünt a' harangozás: és a' város estvére meg vilagosította.

„Más nap' a' Papság' és fő Nemesség' szerentséltető látogatásfát fogadta el a' Császár. — A' 9-dik nap' a' koronázás hirdettetett ki a' közönséges piatzokon, nagy czeremoniával. Elöl ment egy testörzö tsoport egy Generális által vezettetvén. Az után következtek 2 fő Czeremonia-mesterek, 2 Héroldmesterek, 4 másod rendű Czeremoniamesterek, a' Senátusnak 2 Titoknakjai, 's végezetre hátul ismét egy testörzö tsoport. Az idegen Követeknél 2 Czeremonia-mesterek tettek hirt. A' hírtétel után még az nap' a' *Creml* nevű belső várba szállott a' Császári Familia. — A' koronázást meg előzőtt napon délutáni 4 órakor és estve, minden templomokban imátságok tartattak, mellyeknek alkalmatosságával a' Császár is jelen volt az Idvezitő templomában.

„A' koronázás' napján 21 ágyúlövések adtak jelt az ölszegyülekezésre. — A' Császári méltóság czimerei (Regalien), a' ki rendeltetett személyek által már előre az audientziás palotába hozattattak volt bé, és a' tronust fedező kárpit alá egy asztalon lévő párnákra tétettek. Ezen

tzimerek a' következő darabok voltak, u. m: —
 1) Az András Rendje. 2) A' Zászló. 3) A' Petsét.
 4) Kard. 5) A' Császárné palástja. 6) A' Császár'
 palástja; mindenik egy = egy párnán. 7) A' Pál-
 tza. 8) az Alma. 9) A' kistsiny Korona. 10) A'
 nagy Korona. — A' tzimereket 24 gavallér testör-
 zök kísér ék egy tiszttel együtt. A' kívül esüfittel,
 belől pedig acannyal borított kárpitot (me-
 nyegretet) 32 Stábilisztek tartották az úgy neve-
 zett veres grádison.

„A' Kathedrale templomban, a' hova tsak
 a' fő emberek és idegen Ministerek bilét mellett
 botsáttattak bé, a' közönséges istenitiszteletnek
 kiszolgáltatása után, oltárisruhába öltözködve vár-
 ta a' Papsága' Császár' megjelenését, ki is az ifjú
 Császárnéval a' maga szobájából előbb az audi-
 entziás szobába, az özvegy Császárné pedig koron-
 nás fővel és Császári palástoson, a' Nagy Hertzeg
 a' tiszonyokkal égygyütt, egyenesen a' templom-
 ba mentenek. A' palást' a' ját 6 Kamarás = Urak
 vitték, és a' tispkáját egy fő Udvari Úr fogta. —
 Midőn a' Császár a' Császárnéval égyütt az au-
 dientziás szoba felé mentek, a' Kathedrale tem-
 plombéli Protopopa, előttök mindenütt szentelt
 vizet hintezett el, a' mellyet két Diakonusok vit-
 tek. —

(Magának a' koronázásnak le-irása a' jövő
 postán következik).

Magyar Ország.

Ungvár, Oct. 14 ikén. — Nem vetelkedés,
 hanem ditsekedés, és öök emlékezetre való fel-
 jegyzés végett közlöm a' Kurirral azon tisztelet-
 tet, mellyet méltóztatott az ide való N. Méltóság-
 gu Munkátsi Püspök *Bacsinszky András Kö* Ex-
 cellentiája Kö Felsége II-ik Ferencz Császár, 's

Királyunk napján, az az: 4-ik Oktoberben tenni. Harmadjik Oktoberben tudniillik estvéli 7 órakor a' Titulált N. Mlgn Püspök Eö Excellentiája ki-
lentz mozsár durrogási között a' Residentziáját minden esztendőben tartott szokás szerént meg-
világosította melly világosítás igen kellemetes zo-
kott lenni a' távul nézőknek, minthogy a' Resi-
dentzia dombon vagyon; ezen világosítás pedig
egy óráig tartott. Más nap, az az: 4-ik Okto-
berben reggeli 9 órákór maga Eö Ex.ája is az
Isteni szolgálatra püspöki szertartást illető pom-
pával lejött a' maga templomába, mellynek aj-
taja előtt egy vasas katona Svadron, a' midőn
Ő Felségéért könyörgés tartatott, 's az elevatio
alatt, a' mozsárok durrogása előtt tüzeléssel pom-
pázott. Végre az Isteni szolgálatot maga Eö
Ex.tiája bé fejezte, esedzván az Istennél Eö Fel-
sége szerentsés hozfizas éltéért. Ezen Isteni szol-
gálatot követte 60 személyre készített gazdag
ebéd Ő Ex.tiájánál, a' holott is Eö Ex.tiája el-
sőben ugyan a' Felséges Császár - Királyunknak,
azután a' Császár - Királyné Eö Felségének, 's
az egész Felséges Udvarnak, végre pedig Károly
Ő Hertzegségének mint. békesség szerzés Urának
's a' többi Vitézeknek hozfizas és szerentsés éle-
tet, mozsárok durrogása között kívánt, úgy a' többi
bi Vendeg Urak is, kik szives kívánságjokat az-
zal fejezték bé, hogy ezen a' napon, tudniillik
4-dik Oktoberben több számos esztendők el for-
gása alatt lehessenek Eö Excelientziájában Eö Fel-
ségének illyetén tiszteletére.

Tudománybéli Tudósítás.

Necessaria ad Vitæ Normam Naturæ
Contemplatio, quam respectu Salutis hu-

manæ, notis physico-moralibus illustratam, omnibus vitæ Cultoribus devovet Daniel Niemecsky, Philosophiæ et Medicinæ Doctor, nec non Facultatis Medicæ in Universitate Vindobonensi Membrum. Vindobonæ Aufriæ a. 1851. *Partis I. Fasciculus I.*

Ezen munkáról illy Tudósítás küldetett, a' bé iktatás végett, kezünkhöz:

Minekutánna a' Bétsi Udvari Diarium 23-ik darabjának, 985-ik lapján ki hirdettetett Filozoficus = Oeconomicus = és Medicus tárgyakat magában foglaló munkának két nyelven való folytatása számos uralgóknak, különbkülömb követeknek, minifereknek, Præsidenteknek, Cs. Kir. Titkos = Status = udvari = Kormányzékbeli = 's Tartománybeli Tanácsfoknak, Cs. K. Generálisoknak, Prælatusoknak, udvari Agensteknek, Professoroknak, négy facultásbeli Doctoroknak, Oeconomicusoknak, Pénzváltóknak, és több előkelő polgároknak subscriptiójok által eszközöltetett: azoknak a' Litteraturát kedvellőknek, a' kik physico-chemicus értelemben, a' mindeneket szemetek eleibe terjesztő természetről való felféges és hasznos tudománnyal közelebb való esmeretséget vetni akarnak, tudokra adatik, hogy a' jövő December 16-ik napjának el telése után, ezen köz hasznú munkára semmi Subscriptiónak helye nem létezen, hanem a' hátra lévő tsmóknak folytatása akként fog intéztetni, hogy ezen 3-réből állandó és a' fent nevezett előfizető Urak kívánságára meg röviditetendő munka néhány elzúndok alatt el fog végeztetödni. De mivel a' következő tsmóknak az árra nemcsak öregbitetái,

hanem a' papiros és nyomtatás drágaságamiatt, bizonytalan speculatióra talán egy nyomtatvány sem fog maradni, azoknak a' literaturát kedvelőknek kedvekért, a' kik ezen hasznos munkát akár Deák, akár Német nyelven magoknak meg szerzeni kívánnák, a' fellyebb meg határozott idő hat hetekkel meg hosszabítatik, hogy az alatt, frankon küldendő leveleik által, vagy nállamalább irtnál Bétsben, a' Singer nevezetű létsában lévő, és Reichsapfel nevezetű, 286 ik számú Apatikában, vagy Próbában Nemes Zürkhouer, mezei Gazdaságot tanító Prófessor Urndl, magokat jelenthették. — Kivánnánk, hogy bátorságnak okáért, leg alabb az első tsomóra az e' munkát kedvellők előre meg fizetnének. Az erre tett első jelentést, az említett két fő városokból ingyen akar ki is megkaphattya. Kiváltképen Orvos Doktoroknak, mezei Gazdáknak, lelki Pálztoroknak, Oskolai Tanítóknak, Nevelőknek, Tátoroknak, házi Gazdáknak, 's több ilyeneknek igen hasznos e' munka. Minden tsomónak, az a' mellé ragasztandó rézre-metttett táblákkal együtt, bé nem varva, duplás Hollandiai papirosra 1 for. 30 kr iró papirosra pedig bé varva, nyomtatott kemény táblával bé borítva, 1 forint leszen az árra. Azoknak a' könyváros uraknak; a' kik a' subscriptio módja szerént egyszerre több nyomtatványokat vitetnek, 30 per Centum igirtetik. — Költ Bécsben, October 15-ik napján 1801-ik esztendőben.

a' Szerző Niemecsky Dániel,
az Orvosi Tudományban Doctor.

A' mai ujság mellett küldjük a' Mezei Gazdaságnak E. árkussát.

P. D.